CK.0000060225

A HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
VI BỀN VỮNG VÙNG TÂY NGUYÊN
TS. BÙI MINH ĐẠO

THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN CÁC DÂN TỘC TRUNG BỘ

VÀ MỘT SỐ VẤN ĐỀ ĐẶT RA

UYÊN
LIỆU
974

NHÀ XUẤT BẢN TỪ ĐIỂN BÁCH KHOA

THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN CÁC DÂN TỘC TRUNG BỘ VÀ MỘT SỐ VẤN ĐỀ ĐẶT RA

Biên mục trên xuất bản phẩm của Thư viện Quốc gia Việt Nam

Bùi Minh Đạo

Thực trạng phát triển các dân tộc Trung Bộ và một số vấn đề đặt ra / Bùi Minh Đạo. - H. : Từ điển Bách khoa, 2012. - 294tr. : bảng ; 21cm

Thư mục: tr. 289-294

ISBN 9786049006678

1. Dân tộc 2. Phát triển 3. Trung Bộ 4. Việt Nam

305.80095974 - dc14

TBB0077p-CIP

VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
VIỆN PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG VÙNG TÂY NGUYÊN

TS. BÙI MINH ĐẠO

THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN CÁC DÂN TỘC TRUNG BỘ VÀ MỘT SỐ VẤN ĐỀ ĐẶT RA

NHÀ XUẤT BẢN TỪ ĐIỂN BÁCH KHOA

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

TLTLNTL:	Tài liệu thảo luận nhóm thôn làng
TLPHGĐ:	Tài liệu phiếu hộ gia đình
TLPVS:	Tài liệu phỏng vấn sâu
TLĐTPHGĐ:	Tài liệu điều tra phiếu hộ gia đình
nt:	như trên
DTTS:	Dân tộc thiểu số

MỤC LỤC

Trang

MỞ ĐẦU 9

Chương 1

TỔNG QUAN ĐIỀU KIỆN TỰ NHIÊN, DÂN CƯ VÀ ĐẶC ĐIỂM KINH TẾ - XÃ HỘI CÁC DÂN TỘC VÙNG TRUNG BỘ 19

1. Điều kiện tự nhiên 19
2. Dân cư và dân tộc 42
3. Đặc điểm kinh tế - xã hội của vùng 63
4. Những thuận lợi và khó khăn tác động đến phát triển các dân tộc Trung Bộ 68

Chương 2

THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN KINH TẾ 77

1. Chuyển đổi cơ cấu kinh tế 77
2. Kết cấu hạ tầng công cộng 85
3. Thu nhập và chi tiêu của hộ 87
4. Công cụ vận chuyển và máy nông cơ 90
5. Điều kiện sống 92
6. Kinh tế và sinh kế ở các xã đặc biệt khó khăn vùng bãi ngang ven biển và hải đảo 96

Chương 3

THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN XÃ HỘI 106

1. Đói nghèo và giảm nghèo 106
2. Lao động và việc làm 123
3. Hôn nhân và thực hiện Luật Hôn nhân và Gia đình 125
4. Phong tục tập quán trong đời sống 129
5. Dịch vụ y tế và chăm sóc sức khoẻ 131
6. Vệ sinh ăn uống và môi trường 133
7. Thực trạng giáo dục 138
8. Hệ thống chính trị thôn làng 141
9. Quan hệ dân tộc 143
10. Tái định cư trong các dự án phát triển 147
11. Di hại chiến tranh 151

Chương 4

THỰC TRẠNG VĂN HOÁ VÀ TÔN GIÁO 156

1. Thực trạng văn hoá 156
2. Thực trạng tôn giáo 170

Chương 5

THỰC TRẠNG MÔI TRƯỜNG 188

1. Biến đổi và suy giảm môi trường 188
2. Thảm họa thiên tai, bão lụt 206

Chương 6

SỰ KHÁC BIỆT TRONG PHÁT TRIỂN GIỮA DÂN TỘC KINH VÀ CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ MIỀN NÚI 210

1. Khác biệt trong phát triển kinh tế 210
2. Khác biệt trong phát triển xã hội 223

3. Khác biệt trong văn hoá và tôn giáo 239
4. Khác biệt trong thực trạng môi trường 241

Chương 7

MỘT SỐ VẤN ĐỀ ĐẶT RA VÀ KIẾN NGHỊ, GIẢI PHÁP 243
1. Một số vấn đề đặt ra 244
2. Một số quan điểm, kiến nghị và giải pháp 272

KẾT LUẬN 282
TÀI LIỆU THAM KHẢO 289

MỞ ĐẦU

Vùng Trung Bộ Việt Nam theo quan niệm của sách này gồm 12 tỉnh, thành: Hà Tĩnh, Quảng Bình, Quảng Trị, Thừa Thiên - Huế, Đà Nẵng, Quảng Nam, Quảng Ngãi, Bình Định, Phú Yên, Khánh Hòa, Ninh Thuận và Bình Thuận[1]; diện tích tự nhiên 67.608km^2, dân số 12.517.883 người (2009), chiếm 20,3% diện tích và 14,0% dân số cả nước; là địa bàn cư trú của 26 dân tộc. Ngoài dân tộc Kinh chiếm đa số, còn có 25 dân tộc thiểu số khác; trong đó có dân số tương đối đông là các dân tộc Chứt, Bru - Vân Kiều, Tà Ôi, Cơ Tu, Co, Hrê, Giẻ-Triêng, Ba Na, Xơ Đăng, Chăm, Chu Ru, Raglai, Ê Đê và Cơ Ho.

Do đặc điểm điều kiện tự nhiên và hoàn cảnh lịch sử, các dân tộc vùng Trung Bộ bước vào đổi mới và phát triển kinh tế - xã hội với những trình độ khác nhau. Mỗi dân tộc đều có bản sắc văn hoá phong phú, độc đáo, lại giàu truyền thống đấu tranh chống giặc ngoại xâm, nhất là trong hai cuộc kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ. Do đó, các dân tộc này cần được ưu tiên đầu tư, phát triển để đền ơn, đáp nghĩa.

Trong những năm qua, nhất là từ khi thực hiện đổi mới, Đảng và Nhà nước ta đã triển khai nhiều chủ trương, chính sách chung và

---

1. Theo phân vùng của Chính phủ, do nối liền với miền núi Hoà Bình và dân cư thuộc khối các dân tộc Tày - Thái và Hmông - Dao là chính nên miền núi của hai tỉnh Nghệ An và Thanh Hóa xếp vào khu vực Tây Bắc.